

(ŞEYH MÜFİD(R.A

<"xml encoding="UTF-8?">

EBU ABDULLAH MUHAMMED B. MUHAMMED B. NUMAN [Ö. H/413, M/992.]

Şia, sahip olduğu iftihar dolu bir tarih ve yetiştirdiği büyük âlimlerle tarihin seyrini değiştirmiştir. Şeyh Müfid (r.a) dördüncü asırda iftihar dolu yaşamıyla yaklaşık 50 yıl Müslümanların ilmi ve kültürel faaliyetlerinin bayraktarlığını yaptı.

Öyle ki dostuyla düşmanıya kalem ve kâğıtların methinden aciz kaldığı bu büyük düşünür ve âlime Müfid lakabını verdiler.

DOĞUMU YERİ

Bu parlak ilim meşalesi 13 Zilhicce hicri 336'da Bağdat'ın Ukbera bölgesinde dünyaya geldi. Babası ona Muhammed ismini verdi.[1]

Babası takva ve ilim ehli olduğu için ona (öğretmenin oğlu) lakabını verdiler. Muhammed'in çocukluğundaki istidat, zekiliği, temiz ve soylu bir aileden oluşu, gelecekte onun İslam âlemi ve Bağdat'ın parlak bir âlimi olacağının sinyallerini veriyordu.

İlme olan alaka ve merakı, babasıyla birlikte Bağdat'a gidip ilim tahsiline başlamasına vesile oldu. Muhammed'in temiz ruhundaki ihlâs ve samimiyet onun 5 yaşında İbni Ebu İlyas'tan (r.a) rivayet nakletme izni alma merhalesine getirdi. Yedi buçuk yaşlarında iken İbni Semmak'tan (r.a) rivayet nakletmeye başladı.[2]

ŞEYH MÜFİD'İN (R.A) ÜSTATLARI

Şeyh Müfid (r.a) Bağdat'ta tahsil ettiği dönemlerde ilmiyle ön plana çıkmış ve 70'ten fazla âlim

ve üstadın huzurundan istifade etmişti.

1-Kelam ve akait dalında Muzaffer b. Muhammed Ebu Yasir ve İbni Cunejd-i Eskafî (r.a)

2-Fıkıh alanında Cafer b. Muhammed b. Kavlu-veyh (r.a)

3-Hadis ve rivayet alanında Muhammed b. İmran Merzbani

İbn-i Hamza Taberi, İbn-i Davud Kummi, Şeyh Saduk (r.a) gibi üstatların huzurlarından istifade etti.

ŞEYH MUFİD (R.A) DÖNEMİNDE İSLAM ÂLEMİ

Peygamber'in (s.a.a) vefatının üzerinden yaklaşık 300 yıl geçiyordu. Masum İmamlar (a.s) Beni Ümeyye ve Abbasiler tarafından şiddetli bir şekilde zulüm görmekteydi. Halifelerin fiziki ve manevi işkence ve baskıları devam ediyordu.

Dördüncü asrın ortalarında bu baskılar nispeten azaldı. Bir taraftan (İsmailiye Şialarından olan) Fatimi halifelerinin Mısır'da hükümet etmeleri diğer taraftan da Seyfî devle Hemdani halifelerinin Şam'da hüküm sürmeleri azda olsa Şiilerin rahat nefes almalarına neden oldu.

Bunlarla birlikte Doğuruyan, Sufariyan, Tahiriyan ve en önemlisi samimi ve Ehlibeyt (a.s) dostlarından olan Âl-i Bûye hükümetinin İran ve Irak'ta hükümet etmeleri ortamı biraz daha yumuşatmıştı.

Şeyh Müfid'in (r.a) doğumundan 2 yıl önce hicri 334'te Ahmet Muizzu'd-Devle Bağdat'ta Âl-i Bûye hükümetini kurarak Bağdat tarihinde yeni bir sayfa açtı. Şiiler bu fırsattan istifade ederek kendi görüş ve inançlarını yaymaya başladılar.

İlk olarak hicri 352 tarihinde Aşura merasimi resmi olarak anıldı ve Gadir-i Hum resmi bir bayram olarak kutlandı. Hicri 367'de Azudu'd-Devle'nin hükümete gelmesiyle Şiiler tam olarak rahatlığa kavuştu. Bu tarihten sonra Şeyh Müfid (r.a) 36 yaşlarında Şia'nın ihtişamlı ve güçlü bir dini lideri oldu.

ŞEYH MÜFİD(R.A)ÖNDERLİK KÜRSÜSÜNDE

Azudu'd-Devle'nin vefatıyla Şiilere karşı güdülen kin ve düşmanlık yeniden baş gösterdi. Hicri 381 yılında Abbasi halifesi Kadir'in hükümete gelmesiyle Abbasi saltanatı yeniden hayata döndü ve Âl-i Bûye hükümetinin gücü azaldı.

Mezhep tartışmaları, etnik çatışmalar, fitne alevleri yeniden alevlendi. Yalancı ve satılmış din görevlileri siyasiler tarafından beslendi.

Şia'nın önderliğini yapan Şeyh Müfid (r.a) basiretli, ferasetli tedbirler ve tutumlarıyla bu güçlere karşı direniyor ve mücadelesini sürdürüyordu. Artık mücadele bayrağı tamamen Şeyh Müfid'in (r.a) elindeydi.

Muhaliplerin bütün inançlarını tanıyıp uygun cevaplar vererek onları susturuyordu. Onunla münazara ve tartışmaya giren her grup yenilerek karşısında âcizane diz çökmek zorunda kalıyordu.

YEŞİL MEKTUPLAR

Şeyh Müfid'in (r.a) biyografisini incelediğimizde İmam-ı Zaman'a (a.f) kendi el yazısıyla yazdığı yazı göze çarpmaktadır. Hicri 416 yılı Safer ayında, İmam-ı Zaman'a (a.f) mektup gönderdi. Şeyh heyecan ve sevinçle mektubu açtığında İmam-ı Zaman'ın (a.f) el yazısını görür.

Mektupta şöyle yazıyordu: "Saygıdeğer, emin ve hidayete ermiş kardeşim Şeyh Müfid (r.a)"[3]

İmam-ı Zaman'ın (a.f) ikinci mektubu Perşembe 23 Zilhicce Perşembe günü Şeyhin eline ulaşır:

"Bismillahirrahmanirrahim!

Ey hak yardımcısı, sadakat ve doğrulukla Allah'a davet eden, Allah'ın selamı üzerine olsun."

ŞEYH MÜFİD'İN(R.A)HAYATINDAN HİKÂYESLER

Doğruluk, iman, ilim, ihlâs ve sadakat şeyh'in etine kanına işlemiş ve tüm vücudunda yer edinmişti. Bir gün kazara bir konuda yanlış fetva verir. İmam-ı Zaman (a.f) onu düzeltir.

Bir müddet sonra Şeyh yanlış fetva verdiğinin farkına varır ve fetva vermekten vazgeçerek evinin kapılarını halka kapatır. İmam-ı Zaman (a.f) ona bir mektup yazarak şöyle buyurur:

"Siz fetvanızı verin, biz yanlışlarını düzeltiriz."

Fıkhi bir konu üzerinde üstat ile öğrencisi arasında (Şeyh Müfid ve Seyyid Murtaza) görüş ayrılığı vuku bulur. Her ikisi de kendi delilleriyle konuyu ispatlamaya çalışır.

Ancak konu bir neticeye varmadan çözülmez. Konuya İmam Ali'nin (a.s) hakemlik yapmasını isterler. Meseleyi yazıp İmam Ali'nin (a.s) mübarek mezarının üzerine koyarlar.

Ertesi gün gidip aldıklarında güzel bir el yazısıyla şöyle yazıldığını görürler: "Ey Şeyh, sen, güvendiğim birisin, ancak bu konuda hak oğlum Seyyid Murtaza'dan yanadır." [4]

ŞEYH MÜFİD'İN (R.A)AHLAKI VE MANEVİYATI

Şeyh Müfid'in (r.a) onca ilmi uğraşlar ve mücadeleler arasında yüce İslam ahlakıyla ahlaklanmayı ve maneviyatı ihmal etmedi. Gün geçtikçe ahlak ve maneviyatına bir yenisini katıyordu.

Doğruluk, alçakgönüllülük, ibadet ve sadeliği ile dostu-düşmanı kendisine hayran bırakmıştı. Dünyadan uzaklaşıp fakirlerle oturup kalkması ruhunu rahatlatıyordu.

ŞEYH MÜFİD (R.A) EĞİTİM VE TELİF MEYDANINDA

Şeyh Müfid (r.a) öğrenciler yetiştirmeye ve kitap telifine büyük önem vermektedir. Bir taraftan değerli eserler kaleme alıyor diğer taraftan da çok sayıda hidayet meşalesi yetiştirdi.

Şeyh, Seyyid Razi, Seyyid Murtaza, Şeyh Tusi ve Neccaşi (r.a) gibi onlarca âlim terbiye ederek İslam topluma kazandırdı. Diğer taraftan akıcı ve keskin kalemiyle çeşitli konularda onlarca değerli eserler yazdı.

Usul-u Fıkıh, Kelam İlmi, Akait, Kuran'da İmamet'in İspatı, İmam Mehdi'nin (a.f) gaybeti konularında kitaplar telif etmiş ve ayrıca Masum İmamların (a.s) hayatını içeren konular hakkında İrşad ve Cemel eserini kaleme almıştır.

ŞEYH MÜFİD'İN (R.A) ÖLÜMÜ

Ramazan ayının ilk günleri hicri 413 yılında Bağdat şehri siyahlara bürünmüştü. Matem ve yaslı halk şehrin meydanında toplandı. 80 bin matemli insan yetimlik gözyaşları dökerek bir başka Aşura meydana getirdiler.

Halk Seyyid Murtaza'nın (r.a) imamlığında o yüce insanın bedenine cenaze namazı kılarak Kazımeyn'e defnettiler.

Bu büyük acı ve matem İmam Zaman'ın (a.f) mübarek kalbinin hüzünlenmesine neden oldu. İmam-ı Zaman (a.f) duyduğu hüzün ve duygularını şu şiirle dile getirmiştir:

Senin ölüm haberinin sesi duyulmasın! Senin ölümün Al-i Resulün büyük musibetidir. Eğer toprak altında saklandıysan,

İlmin hakikati ve Allah'a tapınma gerçeği sende tecelli etti. Mehdi Kaim (a.f) seviniyordu senin ders celselerini gördüğünde.

Yıllarca Şeyh Müfid'in (r.a) öğrenciliğini yapan Seyyid Murtaza'da (r.a) hüzün ve acısını şöyle dile getiriyor:

Bu diyarda kim sakın oldu

Ebediyet elbisesi giyerek baki kaldı.

[1]-Ricalu'n-Neccaşı.

[2]-Tarihi Bağdati, c.7, s.449.

[3]-Müstedreku'l Vesail, c.3, s.517-518.

[4]-Kasasu'l Ulema, s.399-403.

.....! Önemli Duyuru